
Devlet ve Siyaset Adamı; Mehmet Kamil Ocak

Mehmet BİÇİCİ*

Özet

Gaziantep şehri, tarihi çağlar boyunca olduğu gibi günümüzde de bulunmuş olduğu stratejik konum, coğrafi zenginlikler, halkının ticari ve ekonomik düşünce yetenekleri neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde de sürekli önemli yere sahip olmuştur. Aslında tüm bu etmenler yetiştirmiş olduğu siyaset adamları, aydınlar ve iş adamları vasıtasıyla vücuda gelmiş, bahsi geçen bu kişiler içerisinde yetişmiş olduğu toplumun özelliklerini siyasi ve ekonomik sahaya taşımışlardır.

Mehmet Kamil Ocak'ta bu nadide şahsiyetlerden bir tanesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Almış olduğu eğitim yetişmiş olduğu aile ve çevre ortamı onun kabiliyetlerine önemli katkılarda bulunduğu yadsınamaz bir gerçektir. Eğitimini tamamladıktan sonra Başarılı bir iş hayatı sürdüren Mehmet Kamil Ocak müdürlük görevini 8 yıl boyunca devam ettirdi. Daha sonra 1948 yılında Gaziantep Fıstık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Genel Müdürlüğü'ne görevlendirilen Mehmet Kamil Ocak, 12 yıl süreyle bu görevi sürdürdükten sonra 1960 yılında görevinden ayrılarak sahibi olduğu çiftlikte, çiftçilikle uğraşmaya başlamıştır. Bilhassa sporcu kişiliğinin yansırı siyasete atıldığı dönemlerdeki göstermiş olduğu başarılar Mehmet Kamil Ocak'ı Gaziantep'in sembol isimlerinden biri haline getirmiştir. Kısa bir süreliğine de olsa Gaziantep belediye başkanlığı yapan Kamil Ocak, siyasi kariyerinde Demokrat parti ve daha sonra bu partinin kapılmasının ardından da Türkiye'nin önemli siyasi partilerinden olan Adalet Partisine geçiş yaparak milletvekili olma şansı bulmuştur.

Mehmet Kamil Ocak devlet bakanlığı ve spor bakanlığı görevlerini layıkıyla yerine getirirken hem Ülke hem de Gaziantep'in tanıtımı ve gelişimi için büyük gayretler göstermiştir. Bu emeklerinin neticesinde de Gaziantep şehrinde kendi ismini taşıyan bir futbol stadyumu da inşa edilmiştir. Fevzi Ocak'ın kızı Mübeccel hanımla evli olan Kamil Ocak'ın 2'si kız, 2'si erkek olmak üzere 4 çocuğu olan Mehmet Kamil Ocak, 1969 yılında Ankara'da vefat etmiştir.

Anahtar kelimler: Mehmet Kamil Ocak, Gaziantep, spor, siyaset, ekonomi.

Abstract

The city of Gaziantep, as it has been through the historical ages, has still a strategic location, geographical wealth, commercial and economic thinking capabilities of the people today and as a result of this, it has always had an important place in the Republic of Turkey. In fact, all these factors took place through the politicians, intellectuals and businessmen. These people brought the characteristics of the society they grew up into the political and economic field.

Mehmet Kamil Ocak was also one of these precious people. It is an undeniable fact that the education he had, the family and the environment in which he grew, made significant contributions to his abilities. After completing his education, Mehmet Kamil Ocak, who continued his successful business life, continued his duty as the manager for 8 years. Afterwards, Mehmet Kamil Ocak who was assigned to Gaziantep Peanut Agricultural Sales Cooperatives Association in 1948, continued his duty for 12 years and left his job in 1960 and started to deal with farming. Especially besides his sportsman personality, successes in the period when he went into politics made Mehmet Kamil Ocak one of the symbol names of Gaziantep. Kamil Ocak, who was mayor of Gaziantep for a short time, had his political career in the Democratic Party and then following the closure of the party he had the chance to become a member of parliament by switching to one of the important political parties of Turkey, the Justice Party.

While Mehmet Kamil Ocak fulfilled his duties as state minister and sports minister, he made great efforts for the promotion and development of both the country and Gaziantep. As a result of these efforts, a football stadium bearing his name was built in Gaziantep. Mehmet Kamil Ocak, who was married to Fevzi Ocak's daughter Mübeccel, died in Ankara in 1969 and had 4 children, 2 of them were girls and 2 of them were boys.

Key words: Mehmet Kamil Ocak, Gaziantep, sports, politics, economy.

* Dr. Öğretim Üyesi, Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, e-mail: biçici@gantep.edu.tr

Giriş

Gaziantep şehri tarihi boyunca gerek Antik dönemlerde gerekse de Türk-İslam şehri hüviyetine büründüğü Osmanlı ve Selçuklu dönemlerinde önemli bir yere sahip olmuştur. Buna sebep olan hiç şüphesiz coğrafi ve sosyo-ekonomik konumudur. Bu konumundan ötürü Yeni Türk devletinin inşasında ve devam eden süreçte milli-manevi değerlerinin yanı sıra yetiştirmiş olduğu fikir adamları, aydınlar, iş adamları ve siyasetçilerle de ülkenin gelişimine ve ilerlemesine büyük katkılarda bulunmuştur.

Cumhuriyet'in ilanı öncesi Osmanlı Devleti 'nin demokratikleşme süreci içerisinde Halep Sancağına bağlı olarak idare edilen ve eski ismi Ayıntab Osmanlı Devleti Parlamentosunda yine bağlı olmuş olduğu Halep Sancağı tarafından temsil edilmiş olup, Ayıntab şehrinin siyasi olarak müstakil bir şehir olarak temsil edilmesi ancak Cumhuriyet dönemine rast gelmektedir. Şöyle ki; Birinci Dünya savaşı döneminde ve akabinde Kurtuluş savaşı esnasında şehrin kendini üç yıldan uzun bir müddet müdafaa edebilme kabiliyeti hiç şüphesiz onu Cumhuriyetin en değerli örneği olmasına sebep olmuştur.

Osmanlı Devleti tarihteki yerini aldıktan sonra temel felsefesi Türk Milliyetçiliği olan bunu da yetiştirmiş olduğu fikir adamlarıyla sağlayan Yeni Türk Devleti¹, 1920'de kurulan I. Meclisle ve devamında kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bütün meclislerinde temsil edilen Gaziantep, 1920 yılından başlayarak günümüze kadar 151 milletvekili ile temsil edilmiştir. İşte bu milletvekillerinin arasında göze çarpan Gaziantep Şehri'nin yetiştirmiş olduğu önemli değerlerden olan Mehmet Kamil Ocak'ta bulunmaktadır. 1941 yılında siyasi hayata atılan Kamil Ocak fiilen 1946 yılında Demokrat Parti ile siyasi bir kimliğe kavuşmuştur. Ayrıca Demokrat Parti'nin Gaziantep İl Teşkilatı kurucuları arasında yer almış ve bu partinin İl Başkanlığını yapmıştır. 1955-1956 yılları arasında Gaziantep Belediye Başkanlığı da yapan Ocak, Demokrat Parti'nin kapatılıp devamı niteliğinde olan Adalet Partisi'nin kuruluşuna kadar bu partide siyaset yapmaya devam etmiştir. 1961 yılında belediye başkanlığı görevini ifa ederek Adalet Partisine geçiş yapmıştır².

Mehmet Kamil Ocak önemli bir devlet adamlığının yansırı, bölgeyle sürekli etkileşim halinde olmuştur. Buda bölgenin sorunları, ihtiyaçları ve beklentilerini iyi bilmesine sebep olmuştur. Gaziantep'te çeşitli sektörlerde ve kurumlara görev alarak bilgi birikimi ile tecrübe elde etmiş ilerleyen dönemlerde bakanlık yaptığı dönemlerde gerek Gaziantep'in gerekse de Türkiye Cumhuriyeti'nin önemli siyaset ve devlet adamı kimliğini muhafaza edebilmesi hiç şüphesiz ki bu unsurlara bağlıdır. Unutulmamalıdır ki bir siyasetçinin içerisinden geldiği bölgeyi iyi tanması, bölge insanlarıyla bilhassa işletilen sektörlerle ilgili bilgi sahibi olması en temel özelliklerin başında gelmektedir.

Mehmet Kamil Ocak

Mehmet Kamil Ocak, 19 Şubat 1914'de Gaziantep'te doğmuştur. Gaziantep 'in eski Belediye Başkanlarından olan ve Konya'nın Mevlevi Şihlilerinden Şih Mustafa Efendi'nin

¹ EŞKİ, Mehmet Alpaşlan, Türk Milliyetçiliğinin Oluşum Sürecinde Osmanlı Dışı Unsurların Etkisi; Rusya Örneği, Sosyal Bilimler Dergisi Cilt 6 Sayı 12 • Aralık 2016, ss. 16-37.

² DAĞ, Murat, Ayıntab'dan Antep'e Gaziantep Milletvekilleri Biyografisi 1920-2015, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, Ocak 2015.

oğludur³. Annesi Şakire Hanımdır. İlköğrenimini Gaziantep'te Sarı Mektep adı verilen ilkokulda yapmıştır. İlkokulu Gaziantep'te okuduktan sonra yükseköğrenim görmek amacıyla İstanbul'a gitmiştir. 1925 yılında İstanbul'daki Robert Kolejine kaydolarak burada öğrenim hayatına devam etmiştir⁴. On yıl boyunca Robert Kolejinde iyi bir eğitim alan Mehmet Kamil Ocak, 1935 yılında ilgili kolejnin Ticaret bölümünde eğitimini tamamlayarak mezun olmuştur⁵.

Eğitim gördüğü dönem boyunca çeşitli dallara ilgi duyan Mehmet Kamil Ocak, eğitim ve öğreniminin yanı sıra bu dönemde sportif faaliyetlerle de ilgilenmiştir⁶. Hatta bu ilgi uygulamaya da dönüşerek Robert Koleji ve Galatasaray Basketbol takımlarının formasını giyebilmesine neden olmuş, 1395 yılında ise Türk Basketbol Milli Takımıyla Berlin Olimpiyatlarına katılma başarısını göstermiştir.

Eğitim ve spor hayatını başarılarla bitirdikten sonra iş hayatına atılmıştır. 3 yıl süreyle Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nda çalışmasının ardından yedek subay olarak askerlik vazifesini ifa etti⁷. Askerlik görevinin ardından 1940 yılında Gaziantep Dokumacılar Kooperatifine müdür olarak görevlendirildi. Başarılı bir iş hayatı sürdüren Mehmet Kamil Ocak müdürlük görevini 8 yıl boyunca devam ettirdi. Daha sonra 1948 yılında Gaziantep Fıstık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Genel Müdürlüğü'ne görevlendirilen Mehmet Kamil Ocak, 12 yıl süreyle bu görevi sürdürdükten sonra 1960 yılında görevinden ayrılarak sahibi olduğu çiftlikte, çiftçilikle uğraşmaya başlamıştır⁸.

1941 yılına gelindiğinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin gerek siyasi gerekse de uluslararası ilişkiler alanında hareketli dönemlerin yaşandığı görülmektedir. Öyle ki bu dönem dünyanın en büyük ve küresel çapta en etkili savaşlardan ikincisinin patlak verdiği dönemdir. Yani 2. Dünya savaşı dönemi⁹. İşte hem Türkiye hem de Dünya açısından en çalkantılı dönemlerden olan bu dönemde siyasi hayata atılan Mehmet Kamil Ocak, 1950 yılında DP parti il ve idare kurulu başkanlığına, 1951 yılında DP İl Başkanlığına seçildi. 1957 yılına kadar DP parti il başkanlığı yaptı. 17 Kasım 1955 tarihinden 16 Kasım 1956 tarihine kadar Gaziantep Belediye Başkanlığı görevini yaptı. 1961 yılına kadar üyesi olduğu ve Demokrat Parti Gaziantep İl teşkilatı kurucuları arasında yer almaktadır. Aynı zamanda Demokrat Parti'nin il başkanlığı da yapmıştır.

Mehmet Kamil Ocak siyasi hayatına Demokrat Parti kapatıldıktan¹⁰ sonra 1961 yılında Adalet Partisine geçerek devam etmiştir¹¹. 1961 yılında genel seçimlerde Adalet Partisi Milletvekili adayı oldu. 1962 yılında Adalet Partisi İl Yönetim Kurulu Başkanlığına seçildi ve bu görevini 1965 yılına kadar devam ettirdi. 1963 yerel seçimlerinde Gaziantep Belediye Meclisine seçildi ve dönem dönem meclis başkan vekilliği yaptı. 1965 seçimlerinde Adalet Partisi Milletvekili olarak meclise giren Kamil Ocak yeni kurulan Süleyman Demirel

³ <http://www.gaziantepspor.org.tr/sayfa56cb.html?Sayfa=Kamil%20Ocak%20Kimdir?> Et:04.11.2019

⁴ Mehmet Kamil Ocak, Tercüme-i Hal Evrakı, 2.Dönem/541

⁵ Ayaz, Mehmet, Kamil Ocak Kimdir?, <https://www.gazeteespres.com/makale/kamil-ocak-kimdir-8076>

⁶ Dağ, a.g.t, s.95

⁷ <https://www.change.org/p/kamil-ocak-stadyumumuz-a-dokunma-gaziantepbeld-fatmasahin/u/11219211> Et:08.11.2019

⁸ Ocak, Tercüme-i Hal Evrakı.

⁹ Sarıahmetoğlu Nesrin, Kemaloğlu, İlyas, İkinci Dünya Savaşı Ve Türk Dünyası, Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Yayınları, No: 17, İstanbul, 2016, s.7

¹⁰ Aslan, Emel, Türkiye'nin İç Siyasetinde Demokrat Parti (1950-1960), Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir Aralık 2014, s.117-120.

¹¹ Ocak, Tercüme-i Hal Evrakı.

Hükümetinde Spor İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanlığı görevine getirildi. Spor Bakanlığı yaptığı dönem boyunca Gaziantep 'e 1 Stadyum ve 1 Spor Salonu kazandıran Mehmet Kamil Ocak. Kendi adını taşıyan stadyum, spor salonu ve spor kompleksi 2018 tarihinde yıkılarak yerine Gaziantep Büyükşehir belediyesi tarafından, park ve camii yapıma kararı alınmıştır. Kamil Ocak 1969 yılında Ankara'da vefat etmiştir. Fevzi Ocak 'ın kızı Mübeccel hanımla evli olan Kamil Ocak'ın 2'si kız, 2'si erkek olmak üzere 4 çocuğu vardır. Kamil Ocak çok iyi İngilizce, Fransızca ve Arapça bilmekteydi. Kamil Ocak'ın oğlu Osman Ocak hayatta, Fevzi Ocak vefat etmiştir. Kızı Nühket Ocak Balkan ile Nezihe Ocak Ankara'da yaşamaktadırlar¹².

Gaziantep şehrinin yetiştirmiş olduğu nadide şahsiyetlerinden ve siyasi simalarından olan Mehmet Kamil Ocak, şehre ve ülkesine özellikle spor ve spor politikası alanlarında önemli katkılar sağlamış. Şehrinde ve ülkesinde siyasetin yansırı sporunda gelişmesini sağlayarak uluslararası düzeye getirmeye çalışmıştır. Bu çalışmalarını Türkiye Büyük Millet Meclisinde verdiği demeçler, yasa tekliflerinde çok net görmekteyiz.

Meclis Verilerine Göre Mehmet Kamil Ocak

Mehmet Kamil Ocak, Türkiye gündemini yakından takip etmekle birlikte, sporcu kimliğinin de getirmiş olduğu yaklaşım tarzıyla özellikle Türkiye'nin sportif faaliyetleri ve bu faaliyetleri yapabilmek için ihtiyaç duyulan donanım, tesis ve planlamalarla yakından ilgilenmekteydi. Öyle ki meclis konuşmalarına baktığımızda genellikle bu konular hakkında söz hakkı aldığı ve çözümler üretmeye çalıştığını görmekteyiz.

Gaziantep milletvekiliği yaptığı ayrıca devlet bakanlığı görevini icra ettiği dönemde, sportif faaliyetlerin icrası için meclis gündeminde yapılan konuşmalara baktığımızda; profesyonel spor kulüplerinin durumu hakkındaki bir konuşmaya cevaben;

DEVLET BAKANI KÂMİL OCAK (Gaziantep) — Muhterem Başkan, aziz milletvekilleri; Beden Terbiyesi Teşkilâtımızın, 1966 Bütçesinin Millet Meclisinde müzakeresi sırasında değerli arkadaşlarımın çok yerinde tenkit, temenni ve tavsiyelerini dikkat ve alâka ile dinledim. Hemen şunu arz etmek isterim ki, dermeyeran ettikleri müspet fikirleri samimiyetle nazarı itibara alacak ve mümkün olanları tatbik edeceğim. Türkiye'de sporun inkişafı hususunda muhterem milletvekili arkadaşlarımla daima teşriki mesai etmeye ve fikirlerinden istifadeye amade olduğumu büyük bir memnuniyetle ifade eder, kendilerine teşekkür ederim. Bütçe müzakerelerinde üzerinde ittifaka varılan yegâne mevzu spor olmuştur. Bu bakımdan da arkadaşlarıma müteşekkirim. İttifak halinde bulunduğumuz bu mevzuda cevaplarım da toptan olacaktır. Muhterem milletvekilleri, şurası bir hakikattir ki, bugün Türkiye'mizde spor geniş halk kütlelerini alâkadar etmekte ve günden güne gelişmektedir. Nitekim 1940 yılında on spor branşı ve on federasyona malik olan Beden Terbiyesi Teşkilâtı bugün 25 çeşit spor branşına ve on sekiz federasyona sahiptir. Binaenaleyh, günden güne inkişaf etmekte olan spor hayatımıza muvazi olarak, günün şart ve ehemmiyetine göre bir çalışma ve teşkilatlanma temposu içerisine girmek artık kaçınılmaz bir hakikat haline gelmiştir. Bunun için 1938 yılında çıkarılan 3530 sayılı Kanun bazı iyi hükümleri ihtiva etmesine rağmen, gerçekten büyük bir gelişme gösteren sportif faaliyetlerimizin istek ve ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak bulunmaktadır. 1963 ve 1964 yıllarında yapılan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Teşkilât Kanunu Gençlik ve Spor

¹² <https://fikriantep.wordpress.com/2012/09/12/kamil-ocak/> Et.15.11.2019

Bakanlığı, Spor ve Gençlik Genel Müdürlüğü adını taşıyan kanunlar yeniden büyük teşkilâtların kurulması yeni kadroların ihdası ve netice olarak malî problemlerin ortaya çıkması sebebiyle gerçekleştirilememiştir. Üzerinde çalışmakta olduğumuz yeni Teşkilât kanunumuzu demokratik bir anlayış içinde ve günün sportif icaplarına cevap verebilecek şekilde ve Hazinemize de büyük bir yük teşkil etmeyecek zihniyetle hazırlamaya gayret etmekteyiz. Yeni Teşkilât kanunumuzun muasır memleketlerde tatbik edilen ve millî bünyemize en uygun vasıfta olmasını sağlamak için itina göstermekteyiz. Bu kanun tasarısının meclislerimizce tasvip görmesini ve uzun ömürlü olmasını arzu ettiğimizden üzerinde fazla hassasiyet göstermeyi ve spor mütehassıslarımızın da fikirlerinden istifadeyi lüzumlu telâkki etmekteyiz. Muhterem arkadaşlarım, 655 sayılı Kanunun meriyete girmesiyle belediyeler % 4 ve özel idarelerden % 2 bölge payları kaldırılmış ve ortalama olarak bölgelerimiz 35 milyon lira kadar gelirden mahrum kılınmıştır. Maliyemiz 20 milyonluk tavize karşı, ancak on milyon lira personel ve yönetim masraflarına karşılık olmak üzere bir tahsisat kabul etmiştir. Diğer taraftan 67 ilin amatör spor faaliyetlerinin idamesinde büyük güçlüklerle karşılaşacağı bir gerçektir. 655 sayılı Kanunun tatbik mevkiine konmasıyla bölgelerce yapılmakta bulunup, fakat gelirlerinin kesilmesiyle yarıda kalan 3 milyon tutarındaki tesisler Genel Müdürlük 1966 yatırım plânına alınması zarureti hâsıl olmuştur. Muhterem arkadaşlar spor teşkilâtımız, ordumuz ve eğitim müesseselerimizle spor alanında sıkı işbirliğinin çok faydalı olduğuna inanmış bulunmaktadır. Bu sebeple, gerek Silahlı Kuvvetlerimiz Spor Teşkilâtı ve gerekse üniversite ve okullarımızda karşılıklı işbirliği halinde çalışılmaktadır. Bu maksatla, 1966 yılı bütçe ve faaliyet programımızda yüksek tahsil gençliğinin spor faaliyetlerini sağlayıcı malî imkânlar temin edilmiştir. Bu faaliyet programlarını müştereken gözden geçirmek üzere üniversite ve yüksekokul spor teşkilâtlarının salâhiyetli mümessillerinin iştiraki ile 25 Şubat 1966 günü Ankara'da bir toplantı yapılacaktır.

Her türlü spor faaliyetlerinin yapılması ve memleket sathında sporun geliştirilmesi her şeyden evvel yurdumuzda modern anlayış içinde yapılacak ucuz, kullanışlı lüksten uzak ve çok sayıda tesislerin mevcudiyetine bağlıdır. Spor - Toto gelirlerinin sağladığı 1960 yılından bu yana inşasına girişilmiş bulunan spor tesislerimizin çoğu icraat öncesi noksanlıkları, teknik hatalar, kontrol yetersizliği müteahhit ihtilâfları ve nihayet düzensiz ve isabetsiz bir yatırım politikasının uygulanmasından dolayı verimli olamadığı bir gerçektir. Çeşitli sebeplerle yarıda kalmış spor tesislerimin ikmalî hususunda bir sorumlu heyet teşkil ettirilmiş ve dosyalar inceden inceye tetkik ettirilerek işlerinin icaplarına tevessül edilmiştir. Bunlardan birçokları karara bağlanmış ve icraatların devamının sağlanması için lüzumlu tedbir ve kararlar alınmıştır. 1966 yatırım programımız 41 milyon lira olup bunun 28 milyon lirası geçen senelerden müdevver inşaatların tamamlanmasına 13 milyon lirası ise 1966 yılında programa alınan yeni işlere aittir. 1966 yatırım programımızın çok mühim bir kısmını bu yıl zarfında itmam edecek ve gençliğin hizmetine arz edeceğiz. Muhterem milletvekilleri sportif tesislerden bahsedilmiş iken şurasını da bilhassa izah etmek isterim ki, şimdiye kadar girişilen bu işte bir prensip ve kaide vaz 'edilemediği için birçok aksaklıklar zuhur etmiş netice olarak arzu edilen hedefe vasıl olunamamıştır. Bundan sonra sportif tesislerin inşasında dikkatle riayet ve tatbik edeceğimiz prensipler şunlar olacaktır. 1. Tesisin yapılacağı yerdeki nüfus kesafeti, 2. Okulların sayısı ve bu okullardaki öğrenci adedi, 3. Kulüplerde kayıtlı bulunan sporcuların ve kayıtlı olmayan aktif sporcuların sayılarıyla iştigal branşları, 4. Gerçek

ihtiyaçlar, beynelmilel temas yerleri, 5. Mahallî hususiyetler ve mahallin örf ve adetleri, 6. İklim şartları, Yukardaki prensiplere riayetkâr olduğumuz müddetçe sportif tesislerden istifademiz büyük olacaktır. Aziz arkadaşlarım, bugün Türkiye'de hakikaten enkaz halinde bulunacak kadar fecî bir surette yatan tesisler vardır. Ama bunların mesulleri biz değiliz. Biz, bunları bugünkü haliyle teslim aldık. Bütün gayretimiz bunları ihya etmek, bunları biran evvel memleket sporuna, memleket hizmetine arz eylemektir. Arkadaşım yüzme havuzundan bahsettiler. Bu yalnız Ankara'da değil, Türkiye'nin birkaç yerinde vardır. Ankara'da bir yüzme havuzu yapılması düşünülmüş, fakat bunun suyunun nereden temin edileceği düşünülmeyişi için Ankara'daki yüzme havuzu bugün susuz bir haldedir. 119 metreye kadar yaptırdığımız sondajdan da bir fayda temin edilmemiştir. 1962 yılında ihalesi yapılmış olup, bugün hâlâ çok kötü vaziyette olan 6 vilâyette kapalı spor salonlarımız vardır. Bunlar takipsizlik, tedbirsizlik, işe ehemmiyet verilmez iş yüzünden bugünkü hale gelmişler ve bir ihtilâf mevzuu olmuşlardır¹³. İfadelerini kullanarak aslında döneminin spor etkinlikleri ve spor siyaseti hakkında önemli ipuçları vermektedir. Bu çıkarımda aslında spora ne kadar değer verildiğinin fiziki ispatı niteliğindedir.

Gerekli tespitler yapıldıktan sonra hiç şüphesiz bu yapılan tespitlerin ve sorunların kısa vadede başarı getirecek çözümlerinin üretilmesi gerekmektedir. Bu konuda lazım gelen tedbirlerin alınmasının yansırı uzun vadede sağlıklı sonuçlar verecek başta tesislerin iyileştirilmesi olmak üzere birçok alanda Mehmet Kamil Ocak'ın sorumluluk üstlendiğini görmekteyiz. Dönemin İzmir Milletvekili Şinasi Osman'ın İzmir'deki durum hakkında Mehmet Kamil Ocak'a Mecliste yöneltmiş olduğu sözlü bir soruya verdiği cevap Devlet bakanı kimliğiyle birlikte bir spor adamı olduğunu göstermektedir.

DEVLET BAKANİ KÂMİL OCAK (Gaziantep) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; İzmir Milletvekili Sayın Şinasi Osman'ın sözlü sorularına cevaplarımı arz ediyorum. 1. Projelerin hazırlanmasında ön çalışmalar tam yapılamadığından bazı inşaatların maliyeti tahmin bedelinin üstüne çıkmıştır. Projelerin tatbiki ile müteahhitlerin istihkaklarının ödenmesinde bazı fazla ödemeler ortaya çıkmış, bunların bir kısmı tespit edilmiş ve mahkemeye müracaat edilmiştir. Tespit edilmemiş olanlar ise tetkik safhasında olup mahkeme yoluyla tespitine intizar edilmektedir. (Misal : Cebeci Stadı.) Alman neticelere göre bunların mesulleri hakkında takibat yapılmaktadır. Av an projelerle ihalesi yapılan işler mevcuttur. Banların da çoğunluğunun mukavelesinde tatbikat projelerinin müteahhitlikçe yapılması derpiş edildiği görülmüştür. Tatbikatları esnasında işler; kontrol sisteminin ve Tesisler Dairesinin eleman yetersizliği dolayısıyla gerekli şekilde takip edilemediğinden bu işlerden bir kısmının tatbikat projeleri yapılmamış, bir kısmı da noksan yapılmıştır. Bunlar üzerinden yapılan inşaatlar ise yarım kalmış, ihtilâflara sebep olmuş veya tahakkuk ettirilememiştir. (Bingöl saha drenajı, Bingöl açık tribün inşaatı, Trabzon kapalı tribün inşaatı, Elâzığ koşu pisti, Uşak stadı tribün inşaatı, Afyon kapalı tribün ilâve inşaatı, Corum stadı, Çankırı kapalı tribün inşaatı.. gibi.) Bunların noksanlıkları zamanla ele alınarak ikmali yoluna gidilmiş ve inşaatların bir kısmı tamamlanmış, bir kısmı da halen devam etmektedir. Devam edemeyenler ise ihtilâflar dolayısıyla aşağıda bahsettiğimiz komisyonun tetkikine bırakılmıştır. 3. Spor tesislerinde rantabilite hesabının müessiriyeti çok geri plânda düşünülecek bir mevzu olduğu kanaatindeyiz. Elde mevcut ve halen meriyette olan Genel Müdürlük mevzuatında da bu

¹³ T.B.M.M ZC. C3. B.48. S:375-381

tesisler amme hizmeti görme, ruh ve beden sağlığına yardım etme gayesiyle yapıldıklarından bir rantabilite hesabına tâbi tutulmamışlardır.

4. Bugünkü Beden Terbiyesi Tesisler Dairesi bahis konusu eski dosyalara el sürmemelik yapmayı bu dosyalarla ilgili ihtilâf ve anlaşmazlık yüzünden işlerin sürüncemede kalmamasını sağlamak maksadıyla 4 yüksek mühendis ve 4 hukukçudan müteşekkil bir komisyon kurarak ve bu komisyonda bütün dosyaların tetkikini mütaakip işlerin nasıl bir yolla yürütüleceğine dair kararlar vererek tatbikine geçmektedir. Hâlihazırda ihtilâf dolayısıyla sürüncemede kalmış bu tip işlerden öncelikle ele alınan 28 dosyanın 24 ü hakkında karar verilmiş ve derhal tatbikata geçilmiştir. Ayrıca Tesisler Dairesiyle ilgili işlerden suiistimal veya usulsüzlük olup olmadığı hususları Genel Müdürlüğün vâki müracaatı ile Nafia Vekâletinden- 1964 senesi içerisinde bir heyete elde mevcut 127 dosya j tetkik ettirilmiş ve bunlardan sakıncalı olanlar ayrılmıştır. Yine aynı dosyalar Maliye Vekâletinden istenilen heyete tetkik ettirilmiş ve yine sakıncalı olanlar ayrılarak Başbakanlık Tahkik Heyetine gönderilmiş ve heyet de yaptığı inceleme neticesinde lüzum gördüğü dosya ve eşhası Devlet Şûrası kanalı ile mahkemeye sevk etmiştir. Bunlardan sonra tekrar ortaya çıkan bâzı ihtilâflı dosyaların tetkiki için de yine Nafia Vekâletinden bir heyet celbedilmiş ve 1965 senesi 7 inci ayında yaptıkları teklifi bir raporla belirtilerek Tesisler Dairesine dikkat edecek husus ve takibe dilecek yol hakkında tavsiyelerde bulunmuşlardır. Yukarıda bahsettiğimiz bu çalışma ve tetkiklerden sonra komisyonu kurarak işler bir yön veren ve dosyaları derinlemesine tetkik etme yoluna gidilerek işlerin sürüncemede kalmaması sağlanmaktadır. 5. Milletın milyonlarının sarf edildiği ekli listede görülen tesislerin yapımı ile ilgili çalışmalar sırasında bâzı şahısların menfaatlenip menfaatlenmediği; bir önceki maddede bahsetmiş olduğumuz tetkik, tahkik ve mahkemelerin neticesinden belli olacaktır. Bu konuda mahkemeye sevk edilmiş işler hakkında netice almamadan daha fazla bir şey söylemenin doğru olmayacağı kanaatindeyiz. 6. Yeniden inşası düşünülen tesis işlerinde bir öncelik sırası hazırlayabilmek için muasıra memleketlerde tatbik edilen metotlarla nüfus, okul sayısı, sporcu sayısı gibi faktörler göz önüne alınarak Genel Müdürlüğümüzce bir statü hazırlanmış ve bu niteliklere göre 1967 yılı yatırım ve 2 inci 5 yıllık yatırım plânları tanzim edilmiştir. Genel Müdürlüğünün kısmen 1965, 1966 ve hatta 1967 yılı yatırım programları]fi hazırlanmasındaki ön görüş ekli listelerden de anlaşılacağı gibi natamam ve sürüncemede kalmış işlerin bitirilmesi yönündedir. Nitekim 1966 programı bu prensibe göre hazırlanmış bu şekliyle tasdikten geçmiştir¹⁴. Hürmetlerimle arz ederim. Diyerek meclis konuşmasını sonlandırmıştır.

Uluslararası spor organizasyonlarında Türkiye'nin en iyi şekilde temsil edilebilmesi için dönemin şart ve imkânları göz önünde bulundurulduğunda yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Mehmet Kamil Ocak'ın çalışmaları bu noktaya yoğunlaşsa da ülkenin imkânları buna ele vermemektedir. Fakat yenilik anlayışlarının yansira iyileştirme faaliyetlerinin de yürütülmesi önemli bir yer teşkil etmektedir. Gerek dünya şampiyonları gerekse de olimpiyat müsabakaları Türkiye'nin prestiji ve tanıtılması adına önemli bir noktadır. İşte bu yüzden Türkiye Büyük Millet Meclisiyle beraber devlet bakanı Kamil Ocak önemli çalışmalara imza atmışlardır. Öncelikle kanun tasarıları olmak üzere sportif

¹⁴ T.B.M.M ZC. C9. B.18. S:579-584

faaliyetlerin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi maksadıyla spor tesislerinin, konaklama yerlerinin bakım onarım ve hijyeni uluslararası seviyeye getirilmesi planlanmıştır.

DEVLET BAKANI KÂMİL OCAK (Devamla) — Dünya şampiyonluğundan daha yüksek bir şey olmaz. Ay şampiyonluğu bugün mevzubahis değildir. Muhterem arkadaşlar, biz her şeyin dört bası mamur olduğu iddiasında değiliz, fakat bir gayret içindeyiz. Güreşimiz iyi yoldadır. Sair spor kollarımız, iyi yoldadır. Bunları daha iyi bir hale ifrağ etmek için, daha iyi bir hale getirmek için mütemadiyen çalışmaktayız. Güreş Federasyonunun iyi çalışmadığını ifade ettiler, iyi çalışmayan bir federasyon bu neticeyi alamaz. Biz, dedikodudan daha ziyade, söylentilerden daha ziyade neticelere ve fiiliyata 'bakmak mecburiyetindeyiz. Biz bir federasyonun çalışma ölçüsünü, sağdan soldan söylenen lâflarla değil, aldığı neticelerle ölçeriz. Şunu ifade etmek isterim ki, evvelâ Avrupa ikinciliği ki, o da Ruslara bir puan farkla kaybedilmiştir. Ondan sonra Dünya Birinciliği, onun arkasından Tran galibiyeti Millî Takım olarak, onun arkasından Rus Millî Takımını yenişimiz, güreş federasyonumuzun ve güreş federasyonuna verdiğim not müspettir. (Boldan alkışlar). Muhterem arkadaşlarım, biz her sporcumuzun temin ettiği muvaffakiyetten haz duyan, her sporcumuzun, her Ay Yıldızlı formayı göğsünde tanıyan insanın bize gönderdiği müjdeli haberden sevinç duyan insanlarız. İsmail Akçay da Meksika'dan bu müjdeyi bize göndermiştir. Ve Balkanlarda birinci olduktan sonra maratonda dünya ikinciliğini almıştır. Arkadaşım belki iyi tetkik etmemiş olabilir. İsmail Akçay kendi masraflarıyla gitti dediler. öyle değildir. İsmail Akçay'ı biz gönderdik. İsmail Akçay'ın maddeten kendi masrafı ile Meksika'ya gitmesine imkân yoktur, onu biz (gönderdik, masraflarını biz verdik. Binaenaleyh, İsmail Akçay bizim verdiğimiz masrafları, para olarak ödediğimizi bize manen çok [büyük bir halde iade etmiştir. Bu kürsüden bu şekilde hareket eden bütün sporculara minnet ve şükranlarımı arz etmek isterim. (Alkışlar). Muhterem arkadaşlarım, sahalara giriş keyfiyeti, tarafımızdan tekrar ele alınmıştır, bir talimata bağlanacaktır ve hakikaten doğrudur, bugünkü uygunsuzluklar da izale edilecektir. Y. T. P. sözcüsü Sayın Misibah Ongan, genç Basketbol Millî takımımızda nüfus tezkeresi düzeltilmesinin olduğunu ifade ettiler. Aziz arkadaşlarım, bu bir gazete havadisidir. Biz de okuduk. Tarafımızdan tetkik edilmiştir. Böyle bir şey yoktur. Nitekim, gene bize bazı gazeteler, bazı gazeteler demeyeyim, bir gazete amatör küme grup birinciliğini kazanan takımımızın profesyonel olduğunu iddia etmiştir, memleketimizde. Ve bizi ihbar eylemiştir. Beynelmilel federasyona. Fakat Beynelmilel Federasyon bunun profesyonel olmadığını, amatör bulunduğunu tescil etmiştir.

Bu hâdise de böyledir. Arkadaşım müsterih olsunlar, böyle bir şey yoktur. Türkiye - İtalya Millî Boks müsabakasından evvel maalesef bir hakem meselesi dolayısıyla anlaşmazlık olmuştur. Yugoslavya'dan davet edilen hakem gelmediği için müsabakalar yapılamamıştır. Yalnız, İtalyan gazetesinin yazdığı gibi, ne otelden kovuna keyfiyeti, ne linç edilme tehlikesi gibi bir şey varit değildir. Biz, esasen bu meseleyi müfettişlerimize tevdi ettik, müfettişlerimiz bunu tetkik etmektedirler ve bu meseleyi İtalyan Federasyonuna da intikal ettirdik. İtalyan Federasyonundan gelecek cevaba göre de katî kararımızı alacağız. Gene Sayın Ongan, üç tarafı su ile çevrili bir memlekette yüzücü yoktur, dediler. Muhterem arkadaşlarım, bir memleketin üç tarafı değil, dört tarafı da su ile çevrilmiş olsa dahi, yüzücü yetiştirmeye imkân yoktur. Çünkü bugün dünyada yüzücü denizde değil, havuzda yetişmektedir. Eğer yüzücü yetiştirmek istiyorsanız, havuz yaptıracaksınız. Bunun misali Adana'dır. Türkiye'nin en iyi yüzücüleri, Türkiye'nin rekortmen yüzücüleri Adana'dadır. Adana da sahilde değildir. Onun

İçin biz, 1967 ve onu müteakip 5 yıllık programımızda memleketin uygun yerlerinde yüzme havuzları yapmak gayretindeyiz. Toto Bankası kurulması üzerinde durdular. Bu, tarafımızdan ve bizden daha evvel tetkik edilmiş bir mesele. Fakat yapılan tetkikat iyi netice vermemiştir ve arkadaşlarımızın bize ifade ettiklerine göre, o zaman da bulunmamıştır. Geçen sene bölgelere lâyık veçhile yardım edilmediği doğrudur. 655 sayılı Kanunun çıkması. Bölgelerin belediyelerden ve özel idarelerden almakta oldukları paylardan, bölgeleri mahrum bırakmıştır. Bölgeler, Beden Terbiyesinden de büyük bir yardım göremeyince müşkül anlar geçirmişlerdir. Fakat, bu sene bütçeye konulan biraz fazla parayla bölgelerimize daha fazla yardım imkânlarını elde edeceğiz. Sayın T. I. P. Sözcüsü Bahadınlı, sporun okullara teşmil edilmesini ve okullarda spor yaptırılmasını istediler. Muhterem arkadaşlarım, bu hususta da sizlere biraz malûmat vermek isterim: Bizim okul sistemlerimizde spor tesisleri yoktur. Bunun içindir ki, gerek orta dereceli, gerekse yüksek dereceli okullarımız âdetâ spor yapmak imkânlarından mahrumdurlar.

Biz teşkilât olarak 1966 senesinden itibaren ve hemen hemen ilk defa okullara girmiş bulunmaktayız. Orta dereceli ve yüksek dereceli okullar arasında müsabakalar, futbol müsabakaları, güreş müsabakaları, atletizm müsabakaları, basketbol müsabakaları tertipletmekle, onları spora karşı teşvik etmeye, heveslendirmeye gayret sarf etmekteyiz. Geçen sene Konya'da Üniversitelerarası Spor Haftası tertip ettik. Bu sene de bunu yine Anadolu'nun başka bir şehrinde tekrarlayacağız ve bu sene geçen senekinden daha fazla bütçemize koyduğumuz tahsisatla mektepler arası sportif faaliyetleri, daha büyük bir mikyasta icra edeceğiz ve okullarımızda spora hevesli çocuklarımızın sporla iştigalini temin edeceğiz. Bundan başka, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde yaptığımız sportif tesislerden okullarımızın ve öğrencilerimizin âzami derecede istifade etmesini sağlamak için de her türlü tedbiri almış bulunmaktayız. Son defa açtığımız ve bundan sonra açacağımız spor salonlarımızdan öğrencilerimiz istifade edeceklerdir. İlgililere talimat verilmiştir. Onun için biz okullarda da sporun yapılmasını ve okul çağında olan çocuklarımızın Beden Terbiyesi tarafından inşa edilen sportif tesislerden âzami derecede istifade etmesini can ve gönülden arzu etmekteyiz. Gelecek yıllarda bu hususta faaliyet ve gayretlerimiz daha çok olacaktır. Pekiyi anlayamadım, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından mı dediler, yoksa bizim tarafımızdan mı dediler, 5 salon yaptırılmıştır, dediler. Kaydı ihtiyati ile söylüyorum, tarafımızdan şimdiye kadar Anadolu'nun muhtelif yerlerinde 40 aidat salon yapılmıştır ve bundan sonra da yapılmaya devam edilecektir. Muhterem arkadaşlarım, daha fazla vakitlerinizi almamak için sözlerimi burada bitiriyorum. Yalnız sözlerimi bitirirken A. P. Sözcüsü Sayın Şinasi Osman'a samimî görüş ve ifadelerinden dolayı huzurunuzda teşekkürü borç telâkki etmekteyim. Saygılarımla. (Alkışlar)¹⁵

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş sürecinden itibaren yürütmüş olduğu politikalar, adalet, eşitlik ve hürriyetçi politikalar olmuştur. Nitekim soyadı kanunu¹⁶, harf inkılabı ve eğitim-öğretimin zorunlu ve devlet tarafından ücretsiz olarak sunulması Cumhuriyetin ve

¹⁵ T.B.M.M ZC. C13. B.56. S:296-301

¹⁶ Avşar, Zakir- Emre Kaya, Ayşe Elif, Cumhuriyet Türkiye'si'nin Halkçılık Uygulamaları: Soyadı Kanunu Örneği, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/5 Spring 2013, p. 73-90, ANKARA-TURKEY, s.77

sosyal devlet anlayışının yanı sıra Halkçılık ilkesiyle¹⁷ de doğrudan ilişkilerdir. Bütün bunlara paralel olarak toplumsal uzlaşmayı ve kaynaşmayı sağlayacak adımlar kuruluşun sonraki süreçte de tüm hızıyla devam etmiştir. Mehmet Kamil Ocak'ın özellikle spor alanında yukarıda zikretmiş olduğumuz durum paralelinde hareket ettiğini açık bir şekilde görmekteyiz. Şöyle ki;

Dönemin meclis milletvekili Sayın Yusuf Ziya Bahadınlı Başkanlığa gönderdiği bir yazı ile zatiâlinizden bir soru sormaktadır. Fabrikalarda, ceza evlerinde, köylerde, spor ve beden eğitimi çalışmalarımız oldu mu, olduysa neler yapıldı? Sorusuna şöyle cevap vermiştir. Belki de Kamil Ocak'ın o dönem Türkiye şartlarını da göz önünde bulundurarak, Fabrikalarda, cezaevlerinde her hangi bir spor çalışmamız olmamıştır. Ve buna da bugünkü imkânlarımızla girmek bizim için mümkün değildir¹⁸. Cevabını vererek devletin imkânlarının yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

DEVLET BAKANİ KÂMİL OCAK (Gaziantep) — Muhterem Başkan, sayın milletvekilleri, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesinin Mecliste müzakeresi esnasında muhterem arkadaşlarımla fikir, mütalâa ve tenkitlerine cevap arz etmeden evvel, bazı maruzatta bulunmak istiyorum. Bugünkü spor mefhumu, milletlerin politik ve moral gücü olmaktan çok ötede, fertlerin beden ve ruh eğitimiyle birlikte memleketlerin kalkınması için yapılması şart olan ve Devletin yüklendiği kaçınılmaz ciddî bir hizmet kapsamı içine girmiştir. Bunun açık örneklerini, diğer devletlerin sportif faaliyetler ve tesisler için bütçelerinden ayırdıkları ödeneklerin tetkikiyle müşahede etmek mümkün olabilir. Dünya memleketleri sportif tesis ve faaliyetlere, spor akademilerine ve spor hekimliğine çok yıllar evvel âzami derecede önem vermişlerdir. Spor alanında iyi durumlarını gıpta ile seyrettiğimiz milletler bugünkü seviyelerine birkaç sene içinde değil, uzun yıllar evvel başladıkları plânlı programlı çalışmaları ve gayretleri neticesinde vasil olmuşlardır. Sporun ehemmiyet ve faydalarını yıllar evvel idrak etmiş olan milletler, her şeyden önce tesislerini inşaya başlamışlar, spor akademilerini açmışlar, spor adamlarını yetiştirmişler, sporun teknik ve ilim haline gelmesine gayret etmişlerdir. Bizde ise, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, esaslı plân devresine 1963 yılından itibaren girmiş bulunmaktadır. Çünkü Hazine imkânlarıyla gelişme ve tesis yapma imkânı elde edilememiştir. 1960 yılında faaliyete geçen Spor - Toto Teşkilâtının Beden Terbiyesine ayırabildiği paylarla, yurdun her tarafına her türlü spor tesisi yapımına girişilmiş ve bugüne kadar 461 milyon liranın 320 milyon lirası fizikî yatırıma harcanmıştır. Geriye kalan kısmıyla de federasyon faaliyetleri yürütülmüştür. Vazife deruhte ettiğimiz ilk günden itibaren ifade ettiğimiz gibi, Türkiye'mizde sporun yükselmesi, iyi kalitede sporcu yetişmesi ve memleketimizin dünya sporu alanında arzu edilen seviyeye ulaşabilmesi ancak ve ancak tesislerin yaygın ve kifayetli bir hale gelmesiyle mümkün olabilir. Bunun için de para ve zaman mefhumunun takdirini sizlere bırakıyorum.

Bu görüşün ışığı altında, malî imkânlarımız yeterince, iktidarımız, tesislerin gerçek önemime eğilmek suretiyle, işbaşına geldiğinden bu yana bitmiş ve bitmek üzere olan 37 salon, 35 stad, 7 yüzme havuzu, 6 teleski ve telesiyej tesisi yapmış bulunmaktadır. Bu investisman sonunda, tevsii ve onarımı yapılmış diğer bütün statlarla birlikte 186 adede, salonlarımız 58 adede baliğ olmuştur ki, bunlar Cumhuriyet devrinde yapılmış olanlardan

¹⁷ Goloğlu, Mahmut ; Devrimler ve Tepkileri, Ankara . 1972, sh. 235-237, Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi, Devre. III, c. III, sh. 104, 112, 125.

¹⁸ T.B.M.M ZC. C13. B.56. S:302-303

daha fazladır. Her ne kadar İkinci Beş Yıllık Plânda seyir sporu yerine kütle sporu öngörülmekte ise de, yeterli tesis olmayan memleketlerde sporu teşvik için seyircili tesislere ihtiyaç vardır. Aksi takdirde sporun teşvik imkânı olamaz. Bu şekilde lüzumlu tesisler inşa ve itmam edildikten sonra, semt saha ve tesisleri şeklinde seyircisiz tesisler inşa edilebilir. Türkiye'de okul, ordu ve müessese sporu büyük önem taşımaktadır. Şimdiye kadar ihmale uğramış bu mesele zamanı idaremizde ele alınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılarak okul spor işleri bir düzene sokulmuştur. 1968 yılında 18 milyon lira olan spor faaliyetlerinin 3 milyon liradan fazlası, okul içi ve üniversite spor faaliyetlerine harcanmıştır. Bütçemizin mahdut oluşu, orta ve yüksek dereceli okullara daha fazla yardım imkânlarından "Hızı alıkoymaktadır. Gayretimiz, sporun okul içi ve okul dışı sahalara yayılmasını temin etmek yolunda olmakla beraber, vatandaşa ferdi spor yapma imkânlarını da sağlamaktır. Gençlerimizin boş zamanlarını, her türlü tesislerimizden istifade ettirilmek suretiyle değerlendirmeleri gayemizdir. Birçoklarının anladıkları gibi, Türkiye ^de spor yalnız futbol değildir, ama şurası da bir hakikattir ki, futbol, bütün dünyada olduğu gibi büyük kütlevleri çeken bir spordur. Bunu da önlemeye imkân yoktur. Statlarımızın bugünkü yükü çekemedikleri bir vakiydir. Yapılmakta olan yeni statlar sıkıntının giderilmesinde azami yardımcı olacaklardır. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, futboldan başka yirmi federasyon çalışmasıyla alâkadardır. Artık, sporu gerek ilim ve gerek teknik olarak ele almanın bir zaruret olduğunu bilmekteyiz. Spor eğitimcilerinin ilmî metotlar içinde yetiştirilmeleri icap etmektedir. Bunun için de, Anadolu Hisarı Spor Akademisinin inşasına başlanmış ve inşaat hızla devam etmektedir. Bu Akademiden mezun olacak spor hocası, çalıştırıcı, monitör ve buna benzer elemanlar Türk sporuna büyük hizmette bulunacaklardır. Aynı şekilde, güreşi, bugünkü şartların mecburi kıldığı teknik bir yöne getirebilmek için Yaşar Doğu Spor Salonu bir güreş okulu haline getirilmiştir. Buradan yetişecek genç güreşçiler istikbalin ümidi olacaklardır¹⁹.

Millî değerler ve devletin imkânları çerçevesinde, azimli, kararlı ve yetenekli sporcuların yetiştirilmesi gairesiyle hareket eden özellikle vekili olduğu Gaziantep şehrinde de sporun gelişmesini sağlayan Mehmet Kamil Ocak deyim yerindeyse spordan sorumlu devlet bakanlığı yapmış özellikle bu konularla ilgilenmiştir. 1969 yılında Gaziantep'in adını taşıyan 'Gaziantepspor' kuruldu. Kentin önde gelen kişileri, dönemin belediye başkanı Abdulkadir Batur başkanlığında bir toplantı yaparak, Gaziantepspor'un kuruluşunun ilk tohumlarını attılar²⁰.

Sonuç ve Değerlendirme

Şehirler ve ülkeler bulunmuş oldukları konumları yeteri kadar iyi bir şekilde değerlendirdiklerinde gerek ulusal çapta gerekse de yerel çapta olumlu noktalara gelerek markalaşmaktadırlar. Sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve stratejik anlamda değerli olmaları kuruluş felsefelerine paralel olarak gelişmektedir.

Mehmet Kamil Ocak'ta Gaziantep'in yetiştirmiş olduğu siyasetçi ve devlet adamı kimliğini çok iyi bir şekilde kullanarak hem Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde hem de ulusal arenada temsil etmiştir. Yenilikçi ve ileri görüşlülüğü sayesinde Türk siyasi hayatında önemli bir noktaya ulaşmış olduğu aşikârdır.

¹⁹ T.B.M.M ZC. C33. B.53. S:298-306

²⁰ <http://www.kimkimdir.net.tr/spor-kulupleri/gaziantepspor> Et:18.11.2019

Olimpik bir basketbol oyuncusu olan Mehmet Kamil Ocak, futbol oyunun küresel çaptaki etkilerini fark ederek geliştirilmesi gereken en önemli alanlardan birinin furbul olduğu düşüncesindeydi. Bu düşüncesine paralel olarak Anadolu'nun birçok kentinde futbol takımları kurulmasına ve bu takımların yer alacağı liglerin oluşturulmasına öncülük etti. Futbolun daha verimli oynanması için toz ve çamurdan kurtulması gerektiğini savunan Kâmil Ocak, Avrupa'daki çim sahaları inceleyerek benzerlerinin nasıl meydana getirileceğini araştırdı. Araştırmalar sonrası belediyelerden geniş araziler kiralanarak buralarda çim yetiştirildi. Bloklar hâlinde kesilen çimler stadyumlara taşınarak daha iyi futbol zeminleri yaratıldı²¹. Dünyadaki gelişmeleri böyle bir titizlikle yakından takip ederek bunu hem ülkesinde hem de vekilliğini yaptığı Gaziantep şehrine tatbik eden Mehmet Kamil ocak Süleyman Demirel kabinesinde Spor İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanlığı görevini yürütmüştür. Bakanlık yaptığı dönem süresince ülke çapında spor alanındaki bu tesisleşmeden kendi memleketi Gaziantep'in de faydalanmasını isteyen Mehmet Kamil Ocak Gaziantep 'e 1 stadyum ve 1 spor salonu inşa ettirmiştir. Yakın zamana kadar adını taşıyan stadyum, spor salonu ve spor kompleksi mevcuttu aynı zamanda adını taşıyan Kamil Ocak ilköğretim Okulu 'da hala eğitim öğretimi vermeye devam etmektedir.

²¹ <https://medyascope.tv/2017/07/19/gaziantep-te-sporu-insa-eden-kamil-ocakin-ismi-sehirden-siliniyor/>

Kaynakça

TBMM Arşiv Kaynakları

- T.B.M.M ZC. C3. B.48. S:375-381 1966
T.B.M.M ZC. C9. B.18. S:579-584 1966
T.B.M.M ZC. C13. B.56. S:296-301 1967
T.B.M.M ZC. C13. B.56. S:302-303 1969
T.B.M.M ZC. C33. B.53. S:298-306 1967

Diğer Kaynaklar:

- Aslan, Emel, *Türkiye'nin İç Siyasetinde Demokrat Parti (1950-1960)*, Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir Aralık 2014, s,117-120.
- Avşar, Zakir- Emre Kaya, Ayşe Elif, Cumhuriyet Türkiye'si'nin Halkçılık Uygulamaları: Soyadı Kanunu Örneği, *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 8/5 Spring 2013, p. 73-90, ANKARA-TURKEY, s.77
- Ayaz, Mehmet, *Kamil Ocak Kimdir?*, <https://www.gazeteekspres.com/makale/kamil-ocak-kimdir-8076>
- Dağ, Murat, *Ayıntab'dan Antep'e Gaziantep Milletvekilleri Biyografisi 1920-2015*, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, Ocak 2015.
- Eşki, Mehmet Alpaslan, Türk Milliyetçiliğinin Oluşum Sürecinde Osmanlı Dışı Unsurların Etkisi; Rusya Örneği, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 6 Sayı 12 • Aralık 2016, ss. 16-37.
- Goloğlu, Mahmut ; Devrimler ve Tepkileri, Ankara . 1972, sh. 235-237, Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi, Devre. III, c. III, sh. 104, 112, 125.
- <http://www.gaziantepspor.org.tr/sayfa56cb.html?Sayfa=Kamil%20Ocak%20Kimdir?>
- <http://www.kimkimdir.net.tr/spor-kulupleri/gaziantepspor>
- <https://fikriantep.wordpress.com/2012/09/12/kamil-ocak/>
- <https://medyascope.tv/2017/07/19/gaziantep-te-sporu-insa-eden-kamil-ocakin-ismi-sehirden-siliniyor/>
- <https://www.change.org/p/kamil-ocak-stadyumumuz-a-dokunma-gaziantepbeld-fatmasahin/u/11219211>
- Mehmet Kamil Ocak, *Tercüme-i Hal Evrakı*, 2.Dönem/541
- Sariahmetoğlu Nesrin, Kemaloğlu, İlyas, *İkinci Dünya Savaşı Ve Türk Dünyası*, Türk Dünyası Belediyeler Birliği (TDBB) Yayınları, İstanbul, 2016
-